

Ria Brouwers: Vrouwen zijn de gangmaaksters van de ontwikkeling (1988)

Sieth Delhaas

Hervormd Nederland, mei 1988

Het vrouwenberaad Nederlandse Ontwikkelingsinstanties viert op 19 mei zijn tienjarig jubileum met een lustrumcongres. Mevrouw Ria Brouwers is voorzitter van het beraad.

Wat is het Vrouwenberaad?

'We zijn begonnen als informele overleggroep van vrouwen die werken bij de overheid of niet-commerciële particuliere organisaties op het gebied van ontwikkeling van de derde wereld. Dit is uitgegroeid tot een breed netwerk, waarin bijvoorbeeld de Vastenactie, de Raad voor de Zending en het Nationaal Agrarisch Centrum door vrouwen vertegenwoordigd zijn'.

Het thema van het congres is 'Vrouwen, producenten van ontwikkeling; nieuwe uitdagingen en alternatieven'.

Vrouwen werden voorheen als consumenten van ontwikkeling gezien, als passieve begunstigden.

'Al in de loop van de jaren zeventig werden overheden en ontwikkelingsinstanties met de merkwaardige gang van zaken geconfronteerd, dat vrouwen een grote, zo niet de grootste bijdrage leveren aan de economie van ontwikkelingslanden. Tegelijkertijd werden ze buiten het overleg over

ontwikkeling gehouden. Als je het eerste feit erkent, betekent dit, dat vrouwen dus producent en gangmaker van ontwikkeling zijn. Deze erkenning vraagt om een nieuwe bezinning op de werkwijze van ontwikkelingsinstanties'.

Jullie hebben voor dit congres een onderzoek gedaan naar de ervaringen bij twintig adviseurs, zoals banken, werkgevers, bedrijven, vakbonden. Het laat zien, dat in landen als India, Indonesië, Thailand en de Filippijnen veel meer vrouwen op hoge functies in de regering en het bedrijfsleven zitten dan in Nederland en dat het mislukken van veel ontwikkelingsprojecten in het verleden wel eens zou kunnen worden geweten aan het feit dat met vrouwen geen rekening is gehouden.

'Nederland heeft het kleinste aandeel ter wereld van gehuwde vrouwen op de arbeidsmarkt. Met de ideologie van 'de vrouw hoort in het gezin thuis' is er ontwikkelingswerk gedaan. Men ging er ook vanuit, dat als je mannen ontwikkelde het profijt daarvan vanzelf terecht zou komen bij vrouw en de kinderen. Dat is het westerse gezinsbeeld, maar in ontwikkelingslanden hebben vrouwen en mannen gescheiden beurzen. Vrouwen zorgen vaker voor het gezinsinkomen. Mannen hebben andere taken. Het Westen moet leren tegemoet te komen aan de waarden en normen, die ter plekke voor vrouwen gelden'.

Toch lees ik in het onderzoeksrapport, 'dat vrouwen nog moeilijk kredieten kunnen krijgen. Is er geen vertrouwen in haar capaciteiten?

'Vrouwen missen bezit en bezit is nodig als onderpand voor een krediet. Ondanks het feit, dat vrouwen veel werk verzetten en verantwoordelijk zijn voor het gezinsinkomen, bezitten zij in de hele wereld nauwelijks iets. Ook al zijn vrouwen, zoals in Afrika, de boeren, het land is overwegend in handen van mannen.

Door de economische crisis is de werkgelegenheid afgenomen. In banen in de zogenaamde informele sector, waar vrouwen hun domein hadden als wasvrouw, dienstbode of de straatverkoop, dringen nu ook mannen binnen als concurrenten. Als je als wasvrouw een klein kapitaaltje hebt en je kunt een wasmachine aanschaffen is dat een enorme vooruitgang. Maar ook hier zie je, dat mannen voorgaan en krediet krijgen'.